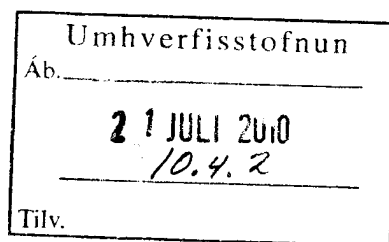

Teikn á lofti ehf
Halldór Jóhannsson
Skipagötu 12
Pósthólf 170
602 Akureyri

UMHVERFISSTOFNUN

Reykjavík, 19. júlí 2010
Tilvísun: UST20100300135/ksj

Aðalskipulag Langanesbyggðar 2007 - 2027. Tillaga

Vísað er til erindis Teikn, ráðgjöf og hönnun er barst 19. mars sl. þar sem óskað er umsagnar um Aðalskipulag Langanesbyggðar 2007 – 2027. Umhverfisstofnun gerir eftirfarandi athugasemdir við tillögu að aðalskipulagi Langanesbyggðar 2007 – 2027:

Náttúruminjar

Í aðalskipulagstillögunni kemur fram að innan Langanesbyggðar eru fjögur svæði sem eru á náttúruminjaskrá, en þau eru:

- Nr. 541, *Syðralón við Þórshöfn*. Vatnið allt ásamt ósi. Fjölbreytt fuglalíf
- Nr. 542, *Sauðaneslón á Langanesi*. Vatnið allt ásamt ósi. Strandlengja frá Litlanesi að Lambanesi. Mjög auðugt fuglalíf.
- Nr. 543, *Langanes utan Heiðarfjalls*. Fjölbreytt gróðurfar. Mikil fuglabjörg.
- Nr. 601, *Gunnólfsvík og Gunnólfsvíkurfjall*, Jörðin Gunnólfsvík. Mjög athyglisvert gróðurfar.

Umhverfisstofnun gerir þá athugasemd að afmörkun svæðisins Gunnólfsvík og Gunnólfsvíkurfjall sést ekki að öllu leyti á sveitarfélagsuppdrætti þar sem hluti skraferingar fellur undir gráan lit sem merkir iðnaðarsvæði og að afmörkun Syðralóns við Þórshöfn kemur ekki fram þar sem svæðið fellur alveg undir rauðan lit þéttbýlis.

Langanesbyggð stefnir að uppbyggingu iðnaðarsvæðis í tengslum við olíu- og gasvinnslu á Drekasvæði. Ofangreind uppbygging er áætluð í Gunnólfsvík sem er svæði á náttúruminjaskrá og er númer 601 í skránni: „*Gunnólfsvík og Gunnólfsvíkurfjall, Skeggjastaðahreppi, N-Múlasýslu. Jörðin Gunnólfsvík. Mjög athyglisvert gróðurfar.*“ Eins og fram kemur í greinargerð, eru svæði á náttúruminjaskrá, svæði sem vert er að friðlýsa í framtíðinni. Einnig kemur fram í greinargerðinni í umfjöllun um umhverfisstefnu aðalskipulagstillögunnar að: „*Stuðla skal að sjálfbærri þróun í sveitarfélaginu og komið við aukinni umhverfisfræðslu til íbúa. Hvatt verður til meðvitaðrar umgengni við náttúruna og sjálfbærni í nýtingu auðlinda.*“. Að mati Umhverfisstofnunar er þarna ósamræmi milli

umhverfisstefnu og þess að stefna að uppbyggingu olíuðnaðarhafnar á svæði á náttúruminjaskrá. Einnig er skipulagsstefnan um Gunnólfsvík í ósamræmi við stefnumið varðandi verndarsvæði og minjar, en þar segir: „Að leggja áherslu á verndun menningar- og náttúruminja auk sérkenna sveitarfélagsins en það er liður í varðveislu á sýnilegri sögu þess.“ Að mati Umhverfisstofnunar ætti iðnaðarsvæði við Gunnólfsvík ekki að ná inn á svæði á náttúruminjaskrá.

Vegasamgöngur

Að mati Umhverfisstofnunar munu neikvæð umhverfisáhrif fylgja þeim stefnumiðum um bættar samgöngur sem fram koma í aðalskipulagstillögunni, en ekki óvissa eins og kemur fram í töflu á bls. 121 og 140. Nýr vegur yfir Brekknaheiði er fyrirhugaður á skipulagstímabilinu og fram kemur í töflu bls. 140 sem sýnir stefnumið fyrir endurbyggingu vegar fyrir Brekknaheiði að áhrif á náttúrufar verði neikvæð. Að mati Umhverfisstofnunar munu því umhverfisáhrif stefnumiða fyrir samgöngur verða neikvæð en ekki háð óvissu.

Í umfjöllun um umhverfisáhrif endurbyggingu vegar yfir Brekknaheiði kemur fram að veglína komi að hluta innan núverandi vegstæðis en vissir kaflar verði lagðir um óraskað svæði. Einnig kemur fram að umhverfisáhrif verði því óhjákvæmilega umtalsverð og neikvæð á umhverfisþætti s.s. votlendi, gróður, dýralíf og vistkerfi. Varðandi valkosti kemur fram að nokkrum valkostum um staðsetningu veglínu ofan Þórshafnar hafi verið velt upp í skipulagsferlinu og að allir valkostir geri ráð fyrir 11 - 13 km nýlagningu vegar. Valkostum er ekki lýst frekar og telur Umhverfisstofnun nánari umfjöllun um valkosti og endurheimt votlendis bíða þar til mat á umhverfisáhrifum veglagningarinnar fer fram, skv. 1. viðauka 10. lið ii laga nr 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum

Efnistökusvæði

Í umfjöllun um efnistökusvæði kemur fram að margar námur eru í dreifbýli sveitarfélagsins og að flestar þeirra eru á vegum Vegagerðarinnar. Einnig kemur fram að ein náma er á Þórshöfn sem stendur til að loka og þrjár eru við Bakkafjörð. Að mati Umhverfisstofnunar þarf að vera nákvæmari upptalningu á námum sveitarfélagsins og staðsetningu þeirra í skipulagstillögunni, og einnig þarf að koma fram hve mikið er áætlað að taka af efni úr hverri þeirra á skipulagstímabilinu. Einnig þarf að koma fram hvaða námum á að ganga frá og loka á skipulagstímabilinu. Inn á svæði á náttúruminjaskrá **nr. 601, Gunnólfsvík og Gunnólfsvíkurfjall**, er sýnt efnistökusvæði. Að mati Umhverfisstofnunar þarf að gera nánari grein fyrir efnistökusvæði á svæði á náttúruminjaskrá og færa rök fyrir því hvers vegna efnistaka er inni á náttúruminjasvæði. Að öðru leyti tekur stofnunin undir umfjöllun um námur og vinnslu.

Varðandi umhverfismat stefnumiða um efnistökusvæði og tillögur að mótvægisáðgerðum vill Umhverfisstofnun benda á ritið "**Námur Efnistaka og frágangur**" sem gefið var út af Umhverfisráðuneyti, Umhverfisstofnun og fleiri aðilum.

Stórskipahöfn

Auk iðnaðarsvæðis í Gunnólfsvík er stefna Langanesbyggðar að byggja upp stórskipahöfn í Finnafirði við Gunnólfsvík. Í umfjöllun um Finnafjörð sem framtíðarstórskipahöfn eru sýnd kort 12 og 14, yfir Finnafjörð og aðliggjandi svæði. Umhverfisstofnun vekur athygli á að ósamræmi er milli ofangreindra korta hvað varðar iðnaðarsvæði og blönduð svæði.

Landfyllingar

Umhverfisstofnun tekur undir það að áætluð hafnaruppbygging í Gunnólfsvík er framkvæmd sem er ávallt háð mati á umhverfisáhrifum skv. lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum, 1. viðauka. Framkvæmd við uppfyllingar við hafnar svæðið á Þórshöfn sem áætlaðar eru u.þ.b. 7,7 ha, er framkvæmd sem er tilkynningaskyld til Skipulagsstofnunar sem framkvæmd er kann að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og metið er í hverju tilviki með tilliti til eðlis, umfangs og staðsetningar hvort háð skuli mati á umhverfisáhrifum skv. lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum, 2. viðauka.

Umhverfismat stefnumiða um uppbyggingu iðnaðar/þjónustu í Gunnólfsvík

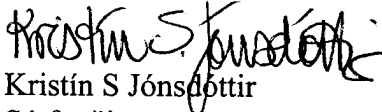
Umhverfisstofnun bendir á ósamræmi í niðurstöðu umhverfismats á uppbyggingu iðnaðar/þjónustu í Gunnólfsvík í töflu annars vegar og niðurstöðu umhverfismats hins vegar. Í töflunni er talið óvíst um áhrif á heilsu og vellíðan, enda um erfiðar framkvæmdir og uppbyggingu á grófum og mengandi iðnaði að ræða og þar eru áhrifin talin fara eftir hönnun og uppbyggingu hvort áhrifin verða neikvæð eða ekki á heilsu og samfélag. Í niðurstöðukaflanum bls. 143 er hins vegar talið að ofangreind áætlun um framkvæmd hafi langvarandi og „*afleidd jákvæð umhverfisáhrif*” á alla þætti nema náttúrufar. Að mati Umhverfisstofnunar munu áhrif af uppbyggingu stórskipahafnar og jafnvel olíuhreinsistöðvar hafa umtalsverð umhverfisáhrif á svo ósnortið svæði sem Gunnólfsvík er. Umhverfisstofnun gerir athugasemd við að varðandi samfélag eru áhrifin aðeins túlkuð jákvæð. Að mati Umhverfisstofnunar þyrfti að fjalla um áhrif væntanlegrar framkvæmdar á ferðamannaiðnað. Ásókn ferðamanna hlýtur að breytast við svo miklar framkvæmdir, a.m.k. þeirra sem sækja í ósnortna náttúru og frið. Í greinargerð aðalskipulagstillögunnar er mikið gert úr uppbyggingu fyrir ferðamenn um Langanes, því hlýtur að þurfa að taka áhrif framkvæmda við stórskipahöfn og rekstur hennar á ferðamannaiðnaðinn með í reikninginn þegar áhrifin eru skoðuð.

Niðurstaða umhverfisskýrslu

Að mati Umhverfisstofnunar er niðurstaða umhverfismatsins í ósamræmi við umfjöllun umhverfisskýrslunnar. Umhverfisstofnun getur ekki tekið undir það að áhrif af væntanlegum framkvæmdum við Gunnólfsvík þ.e. uppbygging stórskipahafnar og möguleg umskipun olíu og hreinsun hennar ásamt áætluðum vegaframkvæmdum muni hafa óveruleg neikvæð umhverfisáhrif og teljandi jákvæð umhverfisáhrif á þá umhverfisþætti þá sem lagðir eru til grundvallar. Einnig vill stofnunin benda á að áhrif á þætti eins og ferðamannaiðnað skortir. Ofangreindar framkvæmdir eru m.a. áætlaðar að hluta til innan svæðis sem er á náttúruminjaskrá og að mestu leyti innan svæða sem eru ósnortin.. Að mati Umhverfisstofnunar munu umhverfisáhrif slíkra framkvæmda verða umtalsverð.

Virðingarfyllst

Hjalti J Guðmundsson
Sviðsstjóri

Kristín S Jónsdóttir
Sérfræðingur

Skipulagsstofnun

Langanesbyggð